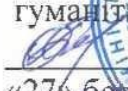


**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Т.в.о. голови приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

Оксана ГЕТРЕНКО
«27» березня 2025 р.

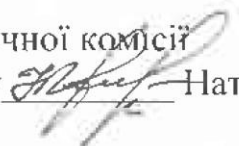


**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ А2 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»,
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі НРК6, НРК7**

Схвалено вченою радою педагогічного факультету
Протокол № 3 від « 25 » березня 2025 р.

Голова вченої ради
педагогічного факультету  Оксана ГУДОВСЕК

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету
Протокол № 3 від « 20 » березня 2025 р.

Голова навчально-методичної комісії
педагогічного факультету  Наталія ГОРОПАХА

Голова фахової атестаційної комісії  Оксана ГУДОВСЕК

Розробники: Ілона ДИЧКІВСЬКА
Наталія ФЕДОРОВА
Анастасія ГАСВСЬКА

Рівне – 2025

**Програма фахового іспиту зі спеціальності А2 «Дошкільна освіта»
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НКР6,
НКР7 / І. М. Дичківська, Н. М. Горопаха, О. А. Козлюк. Рівне: РДГУ, 2025. 14 с.**

Розробники:

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської РДГУ;

Горопаха Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської РДГУ;

Козлюк О. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської РДГУ.

Рецензент:

Фасолько Т. С., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Програма фахового іспиту на здобуття освітнього рівня бакалавра визначає вимоги до рівня підготовки вступників на основі НРК6, НРК7, зміст основних професійних компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників на фаховому випробуванні, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської (протокол № 4 від 24.03.2025 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ	7
Педагогіка дошкільного дитинства	7
Методики дошкільної освіти	9
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	13
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою вступного фахового випробування є оцінювання знань особи та здатності до опанування навчальної програми ступеня освіти «бакалавр» спеціальності А2 «Дошкільна освіта».

Прийом на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста та/або освітньо-професійного ступеня молодшого бакалавра для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами фахового випробування, завданням якого є виявлення рівня професійної компетентності вступників у межах освітньо-професійної програми молодшого спеціаліста. При цьому враховується, що професійна педагогічна компетентність інтегрує різні види компетенцій, які розкривають загальні здатності педагога в різних сторонах педагогічного процесу: пізнавально-інтелектуальну, діагностичну, проектувальну, організаторську, прогностичну, інформаційну, стимулюючу, оцінно-контрольну, аналітичну, психологічну, соціальну, громадянську, комунікативну, рефлексивну, творчу, методичну, дослідницьку компетенцію тощо.

Вимоги до підготовленості вступника:

Суспільно-політична позиція: світогляд та ідейна переконаність; розуміння державної політики в галузі дошкільної освіти й впровадження її в життя; готовність брати участь у суспільному житті колективу; ступінь активності в агітаційно-пропагандистських заходах (лектор, пропагандист, агітатор і т.п.); усвідомлення суспільного обов'язку і громадської відповідальності; суспільно-політична активність.

Професійно-педагогічні якості: ставлення до роботи в закладі дошкільної освіти; інтерес до роботи вихователя; наявність організаторських здібностей до проведення освітньої, оздоровчої й виховної роботи; товариськість, гнучкість мислення, любов до дітей.

Пізнавальні якості: бажання вдосконалювати свої знання в галузі дошкільної освіти; потреба в самовихованні; прагнення до вивчення передового досвіду у навчально-виховній роботі; вміння планувати роботу; формувати колектив дітей; базові знання методик організації навчально-виховної роботи з дітьми; вміння формувати зміст і форми роботи з батьками й громадськістю в умовах закладів дошкільної освіти.

Професійно-педагогічну спрямованість діяльності вихователя закладу дошкільної освіти необхідно цілеспрямовано розвивати в процесі систематичного навчання у закладі вищої освіти.

Вольові якості, які необхідні вихователю: впевненість у своїх силах і можливостях; дисциплінованість; ініціативність; виконавча дисципліна, організованість; самостійність, зібраність: самовладання; витримка; сміливість у формі виправданого педагогічного ризику; доведення справи до кінця.

Емоційні якості: оптимізм; бадьорість; веселість; невразливість; не обурливість; доброзичливість; стриманість; терплячість; розумна довірливість; відносно задоволення успіхами в роботі.

Ставлення до вихованців: любов до дітей; товариськість; вимогливість; чуйність; тактовність; зацікавлення долею дітей, виражене в педагогічній допомозі, моральній підтримці.

Ставлення до своїх професійних можливостей: прагнення систематично підвищувати професійний рівень; почуття відповідальності; нетерпимість до недоліків; професійна самоосвіта.

Інформація щодо проведення вступного фахового випробування:

- допуск до вступного фахового випробування здійснюється за умови наявності екзаменаційного листка та документа, який засвідчує особу вступника (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- вступне фахове випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступне фахове випробування проходить в усній формі;
- вступникам, які беруть участь в усному вступному фаховому випробуванні дозволяється мати при собі ручку з чорнилом (пастою);
- вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань; заміна завдань не дозволяється;
- вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань;
- під час вступного фахового випробування не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами;
- запис відповіді на екзаменаційні завдання здійснюється в аркуші усної відповіді, під якою ставиться підпис вступника та членів екзаменаційної комісії;
- вступники, які не з'явилися на вступне фахове випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного вступного випробування з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання фахового випробування не дозволяється.

Основне фахове вступне випробування проходить в усній формі зі вступником, який має дати відповіді на питання з основних дисциплін циклу професійної підготовки ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»: дошкільної педагогіки, методик дошкільної освіти (теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку, методика ознайомлення дітей дошкільного віку з природою, методика розвитку мовлення дітей дошкільного віку, методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку).

Програми фахових випробувань окреслюють зміст основних проблем з названих вище навчальних дисциплін, які пропонуються для підготовки вступника до вступного випробування. На основі програм фахових випробувань кафедрою дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської складаються комплекти білетів, кожен з яких містить питання з різних навчальних дисциплін.

Усі питання сформульовані таким чином, щоб вступник міг не тільки пригадати і висвітлити відомі йому теоретичні положення педагогічної та методичної науки, але виявити рівень своєї педагогічної компетенції. Відповідь передбачає як репродуктивну, так і творчу діяльність вступника: розмірковування, доведення своєї думки, виклад матеріалу у вигляді практичних рекомендацій для педагогів, батьків тощо.

Норми часу, відведені на проведення вступних випробувань (відповідно до наказу МОН України) від 27 серпня 2002 року № 450): на проведення консультацій перед вступним випробуванням – 2 години на потік (групу); на проведення вступних випробувань в усній формі – 0,25 год. на одного вступника (кількість членів комісії на потік (групу) вступників не більше трьох осіб).

Порядок оцінювання результатів фахового випробування.

Оцінювання відповіді вступника на фаховому випробуванні здійснюється членами екзаменаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора, за 200-бальною шкалою. Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, уміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та рішення щодо розв'язання таких проблем.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Педагогіка дошкільного дитинства

Предмет і методи педагогіки. Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань. Основні поняття (категорії) дошкільної педагогіки.

Джерела дошкільної педагогіки як науки. Філософські засади дошкільної педагогіки. Природничо-наукові основи дошкільної педагогіки. Взаємозв'язок дошкільної педагогіки й дитячої психології.

Особливості педагогічного дослідження у галузі дошкільної педагогіки.

Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання. «Материнська школа» Я.А.Коменського. Ф.Фребель – засновник дитячого садка.

Теорія і практика роботи перших дошкільних закладів в Україні. Перша концепція національного садка в Україні С. Русової.

Закон України «Про дошкільну освіту». Базовий компонент дошкільної освіти в Україні.

Система дошкільної освіти в Україні. Сучасний заклад дошкільної освіти. Типи закладів дошкільної освіти. Програми виховання і навчання дітей.

Педагогічні кадри для системи дошкільної освіти. Система підготовки фахівців з дошкільної освіти в Україні.

Розвиток і виховання дітей раннього віку. Особливості періоду раннього дитинства і завдання виховання дітей.

Загальні вимоги до організації життя і виховання дітей раннього віку.

Розвиток і виховання дітей першого року життя. Організація життя і виховання дітей першого року життя в сім'ї та закладі дошкільної освіти.

Розвиток і виховання дітей другого року життя. Організація життя і виховання дітей першого року життя в сім'ї та закладі дошкільної освіти.

Розвиток і виховання дітей третього року життя. Організація життя і виховання дітей першого року життя в сім'ї та закладі дошкільної освіти.

Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку. Значення фізичного, розумового, морального, естетичного, трудового виховання. Необхідність здійснення їх у єдності і взаємозв'язку.

Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Завдання і засоби фізичного виховання.

Гігієнічні фактори фізичного розвитку дітей. Режим дня дитини, педагогічні вимоги до режиму дня.

Завдання і методи формування навичок гігієнічної поведінки в різних вікових групах.

Розумове виховання дітей дошкільного віку. Розумовий розвиток і розумове виховання. Завдання розумового виховання дітей.

Засоби розумового виховання. Роль різних видів діяльності у розумовому вихованні.

Сенсорне виховання і сенсорний розвиток у різних вікових групах.

Моральне виховання дітей дошкільного віку. Моральний розвиток і моральне виховання. Зміст морального виховання.

Завдання морального виховання дітей дошкільного віку. Засоби морального

виховання.

Організація практики моральної поведінки дітей у різних видах діяльності.

Виховання вольової поведінки. Попередження негативізмів поведінки. Дисциплінованість та методи її виховання у дітей дошкільного віку.

Виховання гуманістичної спрямованості поведінки дитини. Розвиток доброти, здатності до співпереживання, милосердя в процесі спілкування з дорослими і дітьми.

Педагогічне керівництво розвитком колективних взаємин дітей.

Формування у старших дошкільників уявлень про рід і родовід. Народознавство у роботі з дошкільниками.

Виховання любові до Батьківщини. Ознайомлення з історією України, державними символами, із походженням географічних назв і пам'ятними місцями рідного краю.

Трудове виховання дітей дошкільного віку. Завдання та засоби трудового виховання дітей.

Педагогічні умови трудового виховання дітей у сім'ї і закладі дошкільної освіти. Види праці дітей дошкільного віку.

Ознайомлення дітей з працею дорослих.

Методика організації трудової діяльності дітей у різних вікових групах. Форми організації праці дітей дошкільного віку.

Естетичне виховання дітей дошкільного віку. Естетичний розвиток і естетичне виховання.

Завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Засоби та методи естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Виховання дітей у грі. Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку та як засіб виховання. Розвиток особистості дитини в грі.

Класифікація дитячих ігор.

Виховна й освітня цінність іграшки. Українська народна іграшка. Види іграшок, вимоги до них.

Творчі ігри, їх розвиток та різновиди. Характеристика режисерських, сюжетно-рольових, театралізованих, будівельно-конструкційних ігор. Формування ігрових умінь дітей у творчих іграх.

Зміст, структура, види дидактичних ігор, методика педагогічного керівництва ними у різних вікових групах.

Навчання дітей дошкільного віку. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Принципи і типи навчання. Класифікація методів навчання. Форми організації навчання. Види занять за змістом, метою, формою організації, методикою проведення.

Зв'язок закладу дошкільної освіти, сім'ї, школи.

Поняття про освітній процес закладу дошкільної освіти і його компоненти.

Організація життя дітей у групах дошкільного віку.

Планування освітнього процесу. Вимоги до планування, види і форми планування.

Виховна функція сім'ї. Народні педагогічні традиції сімейного виховання. Батьківський авторитет.

Особливості сімейного виховання дошкільників. Сучасні проблеми виховання дітей дошкільного віку в сім'ї.

Педагогічна культура батьків. Завдання педагогічної освіти батьків.

Форми спільної роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю.

Наступність, спадкоємність, перспективність у системі безперервної освіти України. Основні завдання та шляхи забезпечення наступності.

Вступ до школи – якісно новий етап у житті дитини, його особливості. Виховання у дошкільників бажання навчатись у школі.

Готовність дітей до шкільного навчання, її складові. Методика виявлення готовності дитини до школи.

Умови підготовки дітей до школи в сім'ї і закладі дошкільної освіти.

Зміст, методи і прийоми навчання і виховання, організації життя дітей у старшій групі закладу дошкільної освіти і першому класі шестиліток.

Зміст і форми зв'язку закладу дошкільної освіти і школи.

Методики дошкільної освіти

Теорія та методика фізичного виховання та здоров'язбереження у закладі дошкільної освіти.

Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання дітей. Методика проведення рухливих ігор з дітьми дошкільного віку. Заняття з фізичної культури, їх типи, структура. Методика проведення занять з дітьми різних вікових груп. Особливості організації активного відпочинку дітей. Методика використання загальнорозвивальних вправ у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Методика розвитку основних рухів дітей.

Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти.

Формування уявлень про множину у дітей дошкільного віку. Методика формування уявлень про величину предметів та вимірювання величин. Етапи формування у дітей уявлень про форму предметів та геометричні фігури. Формування кількісних та порядкових уявлень у дошкільників. Навчання дітей старшого дошкільного віку обчисленню. Методика формування у дітей дошкільного віку уявлень про час.

Основи природознавства з методикою ознайомлення з природою у закладі дошкільної освіти.

Створення природного розвивального середовища в дошкільному віці. Наочні методи ознайомлення дітей з природою. Практичні методи ознайомлення з природою. Словесні методи ознайомлення з природою. Розповіді та бесіди про природу, методика їх проведення з дітьми дошкільного віку. Види і типи занять з ознайомлення дітей з природою. Екскурсії та прогулянки як форм організації роботи з ознайомлення з природою в закладі дошкільної освіти.

Дошкільна лінгводидактика.

Методика розвитку діалогічного мовлення дітей. Методика навчання дітей розповідання та переказування. Методи і прийоми ознайомлення дітей з довкіллям і словникової роботи. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення дітей. Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей.

Особливості навчання грамоти в закладі дошкільної освіти.

Основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю у закладі дошкільної освіти.

Ознайомлення дошкільників з творами образотворчого мистецтва. Методика навчання малювання в різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Методика навчання дітей ліпленню в різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Методика навчання дітей аплікації в різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Програмові завдання, зміст і методика навчання дітей різним видам конструювання. Форми організації зображувальної діяльності в закладі дошкільної освіти та керівництво ними.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого-педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників освітнього процесу, приймати рішення.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає глибокі знання з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його вміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

**Таблиця відповідності
рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання відповідей
вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	0-99	незадовільно
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	100-149	задовільно
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	150-179	добре
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
Педагогіка дошкільного дитинства
Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: <http://ru.osvita.ua/doc/files/news/791/79142/nakaz-33-bazovyy-komponent-doshk-osv.pdf>
2. Дитина: Програма виховання та навчання дітей від двох до семи років / авт. кол.: Г. В. Беленка, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч. 3-є вид., доопр. та доп. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2012. 492 с.
3. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського довкілля. Київ: ВД «Слово», 2019. 360 с.
4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
5. Про дошкільну освіту. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
6. Тельчарова О. П., Мороз-Рекотова Л. В. Педагогіка раннього дитинства. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2017. 229 с.

Допоміжна

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у закладі дошкільної освіти: підручник для ВНЗ. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2008. 408 с.
2. Виховання дошкільника в праці / авт. кол.: Г. В. Беленька, 3. Н. Борисова, М. В. Машовець [та ін.]. Київ: Світич, 2002. С. 59–90.
3. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / наук. керівн. К. Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2011. 188 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. С. 79–101, 199–210.
5. Індивідуалізація виховання дошкільника: навч. посіб. / авт. кол.: О. О. Вовчик-Блакитина, С. О. Ладивір, Т. О. Піроженко [та ін.]. Київ: Світич, 2007. 152 с.
6. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка дитинства. Київ: ВД «Слово», 2011. 720 с.
7. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти: дошкільник-педагог: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 400 с.
8. Конвенція ООН про права дитини. Київ: АТ «Столиця», 1997. 271 с.
9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Проект. URL: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/1763/>
10. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
11. Національна доктрина розвитку освіти. Київ: Либідь, 2002. 24 с.
12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

13. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: навч.-метод. посіб. / за ред. Г. В. Тарасенко. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
14. Піроженко Т. О. Особистість дошкільника: перспективи розвитку: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 136 с.
15. Сучасне заняття в дошкільному закладі: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. В. Гавриш. Луганськ: Альма-матер, 2007. 496 с.
16. Улюкаєва І. Г. Історія суспільного дошкільного виховання в Україні: навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2011. 238 с.

Теорія та методика фізичного виховання та здоров'язбереження у закладі дошкільної освіти.

Базова

1. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорії і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми: Університетська книга, 2019. 428 с.
1. Барсуковська Г. П., Загородня Л. П., Титаренко С. А. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Суми: Університетська книга, 2018. 272 с.

Допоміжна

1. Богініч О. Л., Левінець Н. В., Лохвицька Л. В. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку. Київ: Генеза, 2016, 128 с.
2. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників Ранній вік. Харків: Ранок, 2019. 160 с.
3. Андрющенко Т. Формування у дошкільників здоров'язбережувальної компетентності. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 120 с.
4. Комісарик М. І., Чуйко Г. В. Теорії та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Чернівці: Книги – XXI, 2015. 484 с.
5. Яловская О. Українські народні дитячі рухливі ігри, забави та розваги: метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2018. 263 с.
6. Єфименко М. М. Казкова фізкультура. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 52 с.

Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти.

Базова

1. Брежнєва О. Г., Щербакова К. Й. Підготовка майбутніх вихователів до формування пізнавальної активності у дітей старшого дошкільного віку: навч. посіб. для студентів спец. «Дошкільна освіта» (на основі кредитно-трансферної системи організації навчального процесу). Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 199 с.

2. Брежнєва О. Г., Щербакова К. Й., Теорія та методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.

3. Впевнений старт: програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / авт. кол.: О. О. Андрієтти, О. П. Голубович, О. П. Долинна. Тернопіль: Мандрівець, 2018. 104 с.

4. Дитина в дошкільні роки: Комплексна додаткова освітня програма / наук. керівн. К. Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ ЛПС ЛТД, 2011. 188 с.

5. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників: навч. посіб. Київ: Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.

Допоміжна

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу у педагогіці. *Виховання і культура*. 2009. № 1–2. С. 5–7. 2.

2. Зайцева Л. І. Розв'язування математичних задач: компетентнісний підхід. *Дошкільне виховання*. 2007. № 11. С. 20–21.

3. Савченко О. Я. Типова освітня програма, 2019. С. 32-35. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1_dodatki.pdf

4. Туник І. Розвиток логіко-математичних здібностей дошкільнят. *Палітра педагога*. 2004. № 4. С. 26–29.

Основи природознавства з методикою ознайомлення з природою у закладі дошкільної освіти.

Базова

1. Беленька Г. В., Конюхова Т. В. Казки про природу. Чарівний промінь: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 472 с.

2. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти: педагог-дошкільник: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 400 с.

3. Сазонова А. В. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 248 с.

4. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти): монографія. Київ: ДП «Видавничий Дім «Персонал», 2010. 319 с.

Допоміжна

1. Плохій З. П. Виховання екологічної культури в дошкільників: метод. посіб. Київ: Ред. журналу «Дошкільна освіта», 2002. 173 с.

2. Яришева Н. Ф. Основи природознавства: Природа України: підручник. Київ: Вища школа, 1995. 335 с.

3. Яришева Н. Ф. Методика ознайомлення дошкільників з природою: підручник. Київ: Вища освіта. 1993. 255 с.

ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА

Базова

1. Бенера В. Є., Маліновська Н. В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 704 с.
3. Богуш А. М., Маліновська Н. В. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього віку. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 329 с.
4. Богуш А. М. Становлення і розвиток української дошкільної лінгводидактики (друга половина 19 – початок 21 століття). Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 185 с.
5. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія: навч. посіб. для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / упоряд. А. М. Богуш. Ч. 1, 2. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 720 с.

Допоміжна

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В., Котик Т. М. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності у дошкільних початкових закладах: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
2. Гавриш Н. В. Художнє слово і дитяче мовлення. Київ: Світич, 2015. 128 с.
3. Гончаренко А. М. Розвиток мовленнєвої компетентності старших дошкільників. Київ: Світич, 2009. 160 с.
4. Ємець А. А. Навчаємо дітей переказувати. Харків: Основа, 2012. 111 с.
5. Копилова О. П. Використання символів у роботі з дошкільниками. Харків: Ранок, 2010. 128 с.
6. Крутій К. Л. Сучасне заняття в закладі дошкільної освіти: традиції чи інновації: монографія. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС», 2009. 176 с.
7. Кожевнікова Т. І. Разом граємо – звуки вимовляємо. *Дошкільне виховання*. 2020. № 4. С.7-9.
8. Луценко І. О. Готуємося до мовленнєвого спілкування з дошкільниками: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2001. 95 с.

Основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю у закладі дошкільної освіти.

Базова

1. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 172 с.
2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2012. 187 с.
3. Котляр В. П. Основи художнього виховання дітей: навч. посіб. Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 220 с.

4. Голота Н. М., Дронова Г. В., Сухорукова О. О., Янцур А. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в закладі дошкільної освіти. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 374 с.

5. Терещенко О. П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності: навч.-метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку «Я у Світі». Київ: Світич, 2009. 112с.

Допоміжна

1. Використання нетрадиційних технік малювання як засіб розвитку творчості в дітей дошкільного віку. Дайджест 2 / упор. Н. В. Погрібняк. Запоріжжя: ТОВ ЛПІС ЛТД, 2016. 100 с.

2. Коровіна Л. Як намалювати казку за допомогою чарівної кульки. *Вихователь-методист*. 2017. № 9. С. 51-54.

3. Кучесва Н. В., Ланіна І. В. Образотворче мистецтво для дошкільнят. Харків: Ранок, 2012. 128 с.

4. Мерсіянова Г. М., Трикоз С. В. Образотворча діяльність в дошкільних закладах: молодша група. Київ: Літера ЛТД, 2011. 47 с.

5. Мерсіянова Г. М., Трикоз С. В. Образотворча діяльність в дошкільних закладах: середня група. Київ: Літера ЛТД, 2011. 47 с.

6. Мерсіянова Г. М., Трикоз С. В. Образотворча діяльність в дошкільних закладах: старша група. Київ: Літера ЛТД, 2011. 47 с.

7. Мельник В. Український декоративний розпис: навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 64 с.

8. Ночвінова О. Workshop у дитячому садку, або Творимо дива разом. *Вихователь-методист*. 2019. № 2. С. 38–40.

9. Половіна О. Педагогічний супровід образотворчої діяльності дітей: розширюємо можливості, збагачуємо досвід. *Вихователь-методист*. 2017. № 9. С. 45-48.

12. Шульга Л. М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання. Запоріжжя: ТОВ: ЛПІС ЛТД, 2017. 328 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в Інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
3. www.mon.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки
4. www.nbuv.go.ua – сайт бібліотеки ім. В.Вернадського
5. <http://www.rshu.edu.ua> – офіційний сайт Рівненського державного гуманітарного університету